



ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра міжнародного та європейського права

ПРАВОВІ ЦІННОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
Силабус навчальної дисципліни

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Освітня програма	Магістр права https://surl.li/cfhosd
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Денна
Рік підготовки, семестр	1 курс, 1 семестр
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС / 90 годин, у тому числі: лекційних занять – 18 годин, семінарських занять – 18 годин, самостійної роботи – 54 години
Форма семестрового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Інформація про викладачів 	Лекції, семінарські заняття, консультації: Кірик Алла Юріївна – доктор філософії з права, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Електронна адреса: alla_kiruk@univer.km.ua Профілі у наукових базах даних: ORCID: https://orcid.org/0000-0002-0729-5986 GoogleScholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=i4ktTJEAAAAJ&hl=uk ResearcherID: https://publons.com/researcher/AAE-5512-2020
Розміщення курсу	Google classroom «Правові цінності ЄС» https://classroom.google.com/c/ODY4Nzc2NTM5ODAy?cjc=k55tgq4h Код класу: k55tgq4h
Консультації	Офлайн консультації: згідно із затвердженим розкладом;

	Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Google meet у робочі дні з 9.00 до 17.00
--	---

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті Спеціальні компетентності СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності; СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України; СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні СК 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.
Програмні результати навчання	РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання; РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами; РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права; РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
Місце дисципліни в логічній схемі	<i>Супутні дисципліни:</i> - Україна в міжнародному правовому вимірі - Юридична іноземна мова - Проблеми нормотворення та правозастосування <i>Наступні навчальні дисципліни:</i> - Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод - Етичні стандарти правничої діяльності - Практика забезпечення конституційних прав людини <i>Дисципліна пов'язана з такими вибірковыми дисциплінами:</i> - Громадянське суспільство в умовах правової реальності Європи та України

	- Захист прав в мережі Інтернет в Україні та Європейському Союзі - Захист прав споживачів за законодавством України та Європейського Союзу - Міжнародне антидискримінаційне право - Порівняльне кримінальне право України та держав Європейського Союзу - Правове регулювання туристичної діяльності в Україні та Європейському Союзі
Зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Цінності Європейського Союзу та їх юридичне значення Тема 2. Права людини як правова цінність Європейського Союзу Тема 3. Верховенство права як найважливіша цінність сучасної демократичної держави Тема 4. Демократичні основи Європейського Союзу Тема 5. Людська гідність як цінність Європейського Союзу Тема 6. Пліуралізм як цінність у праві Європейського Союзу Тема 7. Солідарність як фундаментальна цінність Європейського Союзу Тема 8. Рівність і недискримінація як цінності права Європейського Союзу Тема 9. Толерантність як правова цінність Європейського Союзу Тема 10. Свобода, безпека та правосуддя як цінності Європейського Союзу
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	1. Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. Основи права Європейського Союзу: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3227/1/%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%92%20%D0%9C.%D0%92.---%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0...--%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-.pdf 2. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз (вчиненого в Маастрихті сьомого дня лютого тисяча дев'яносто другого року) та Договору про функціонування Європейського Союзу (вчиненого в Римі двадцять п'ятого дня березня місяця року одна тисяча дев'яносто п'ятдесят сьомого) від 30.03.2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text 3. Коментар до Договору про функціонування ЄС, Договору про ЄС та Хартії основоположних прав ЄС. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/komentar_do_dogovoru_pro_funkcionuvannya_yes.pdf 4. Європейська інтеграція: навч.посіб. / За ред. Макаренка М.І., Хомутенко Л.І.;.- Київ: Юрінком Інтер, 2023.- 344 с. 5. Добрянська Н.В. Актуальні питання адаптації законодавства України до критеріїв ЄС:навч.посіб. /Добрянська Н.В. .- Київ: Юрінком Інтер, 2025.- 544 с. 6. Хартія Європейського Союзу про основоположні права. URL: https://ccl.org.ua/posts/2021/11/hartiya-osnovnyh-prav-yevropejskogo-soyuzu/

Навчальний контент

	№ теми	Назва теми	Кількість годин					
			Усього	у тому числі				
				Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
Тематичний план навчальної дисципліни	1.	Тема 1. Цінності Європейського Союзу та їх юридичне значення	9	1	1	–	–	7
	2.	Тема 2. Права людини як правова цінність Європейського Союзу	9	1	1	–	–	7
	3.	Тема 3. Верховенство права як найважливіша цінність сучасної демократичної держави	9	2	2	–	–	5
	4.	Тема 4. Демократичні основи Європейського Союзу	9	2	2	–	–	5
	5.	Тема 5. Людська гідність як цінність Європейського Союзу	9	2	2	–	–	5
	6.	Тема 6. Плюралізм як цінність у праві Європейського Союзу	9	2	2	–	–	5
	7.	Тема 7. Солідарність як фундаментальна цінність Європейського Союзу	9	2	2	–	–	5
	8.	Тема 8. Рівність і недискримінація як цінності права Європейського Союзу	9	2	2	–	–	5
	9.	Тема 9. Толерантність як правова цінність Європейського Союзу	9	2	2	–	–	5
	10.	Тема 10. Свобода, безпека та правосуддя як цінності Європейського Союзу	9	2	2	–	–	5
		Всього годин:	90	18	18	–	–	54
Методи навчання та форми поточного контролю	Під час лекційних занять застосовуються: 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) слайдова презентація; 3) дискусія. На семінарських та практичних заняттях застосовуються: - дискусійне обговорення проблемних питань; - вирішення тестових завдань. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни							

	проводиться у формах: 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попереднього заняття; 2) захист підготовленого публічного виступу
Лекційні заняття	Лекційне заняття 1 Тема 1. Цінності Європейського Союзу та їх юридичне значення Тема 2. Права людини як правова цінність Європейського Союзу 1. Європа: цивілізаційний вимір. 2. Цінності Європейського Союзу: поняття, юридичне значення та їх закріплення в установчих договорах. 3. Україна в європейському цивілізаційному просторі. 1. Концепція прав людини в праві ЄС. 2. Інституції, органи, агенції ЄС, діяльність яких спрямована на захист прав людини. Діяльність Єврообудсмена. 3. Хартія ЄС про основоположні права 2000 р.: структура та юридична сила. 4. Взаємодія права Європейського Союзу та права Ради Європи у сфері захисту прав людини. Лекційне заняття 2 Тема 3. Верховенство права як найважливіша цінність сучасної демократичної держави 1. Верховенство права як найважливіша цінність сучасної демократії. 2. Сутність та зміст концепції належного врядування 3. Європейські та міжнародні правові основи права на належне управління. 4. Перспективи впровадження права на належне управління в законодавстві України. Лекційне заняття 3 Тема 4. Демократичні основи Європейського Союзу 1. Демократія як цивілізаційний феномен: поширення в світі та виклики сучасності. 2. Виміри поняття "демократія". Роль громадянського суспільства. 3. Демократичні основи Європейського Союзу. Лекційне заняття 4 Тема 5. Людська гідність як цінність Європейського Союзу 1. Поняття про людську гідність в міжнародних актах. 2. Людська гідність як цінність ЄС. 3. Захист гідності у праві Ради Європи. Лекційне заняття 5 Тема 6. Плюралізм як цінність у праві Європейського Союзу 1. Загальне поняття про плюралізм. 2. Види плюралізму. 3. Євроінтеграційний вимір плюралізму. Лекційне заняття 6 Тема 7. Солідарність як фундаментальна цінність Європейського Союзу 1. Нормативна основа солідарності в праві Європейського Союзу. 2. Поняття солідарності як цінності та принципу, що забезпечує існування суспільства.

	3. Солідарність між державами-членами ЄС. 4. Мир і солідарність між народами як цінність ЄС. 5. Принцип солідарності і визначення правового статусу індивіда. 6. Солідарність між поколіннями. Лекційне заняття 7 Тема 8. Рівність і недискримінація як цінності права Європейського Союзу 1. Заборона дискримінації в міжнародному праві. 2. Види дискримінації. 3. Пряма дискримінація. 4. Непряма дискримінація. 5. Інші класифікації дискримінації. 6. Позитивні дії. Лекційне заняття 8 Тема 9. Толерантність як правова цінність Європейського Союзу 1. Поняття толерантності та його історичні витоки. 2. Поняття «злочин ненависті» і «мови ненависті». Поняття нетерпимості. 3. Протидія нетерпимості, «злочинам ненависті» і «мови ненависті» у праві Ради Європи та практиці Європейського суду з прав людини. Лекційне заняття 9 Тема 10. Свобода, безпека та правосуддя як цінності Європейського Союзу 1. Свобода, безпека і справедливість як цінності ЄС. 2. Простір свободи, безпеки і правосуддя. 3. Право на справедливий суд.
Семінарські заняття	Семінарське заняття 1. Тема 1. Цінності Європейського Союзу та їх юридичне значення Тема 2. Права людини як правова цінність Європейського Союзу <u>Питання для усного опитування та дискусії</u> 1. Європа як цивілізаційний простір: соціокультурний та політико-правовий виміри. 2. Стаття 2 Договору про ЄС: поняття, перелік та юридичне значення фундаментальних цінностей. 3. Місце та роль України в європейському цивілізаційному просторі (історичний контекст та сучасні виклики). 4. Еволюція концепції прав людини у праві ЄС: від економічної інтеграції до Хартії основних прав. 5. Хартія ЄС про основоположні права 2000 р.: структура, каталог прав та юридична сила після Лісабонського договору. 6. Інституційний механізм захисту прав людини в ЄС. Роль та повноваження Європейського омбудсмена. 7. Взаємодія та розмежування систем захисту прав людини ЄС та Ради Європи. Перспективи приєднання ЄС до ЄКПЛ. <u>Аудиторна письмова робота</u> Виконання студентами тестових завдань за темою заняття.

Семінарське заняття 2.

Тема 3. Верховенство права як найважливіша цінність сучасної демократичної держави

Питання для усного опитування та дискусії

1. Верховенство права (*Rule of Law*) як аксіологічний фундамент європейської демократії. Основні елементи концепції за визначенням Венеційської комісії.
2. Сутність, принципи та зміст доктрини належного врядування (*Good Governance*).
3. Європейські правові засади права особи на належне управління (Аналіз статті 41 Хартії ЄС про основоположні права).
4. Роль Суду справедливості ЄС у захисті принципу верховенства права та протидії «відкату від демократії» (на прикладі справ щодо Польщі та Угорщини).
5. Адаптація законодавства та реформування системи державного управління України відповідно до стандартів європейського права на належне управління.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань за темою заняття.

Семінарське заняття 3.

Тема 4. Демократичні основи Європейського Союзу

Питання для усного опитування та дискусії

1. Демократія як глобальний феномен: історичний розвиток, криза представницької демократії та сучасні виклики (популізм, дезінформація).
2. Багатовимірність поняття «демократія»: представницька, партисипативна (участі) та деліберативна моделі.
3. Роль інститутів громадянського суспільства у забезпеченні демократичного контролю на національному та наднаціональному рівнях.
4. Демократичні засади функціонування ЄС (Розділ II Договору про ЄС): принципи демократичної рівності, представництва та участі.
5. Подолання явища «дефіциту демократії» в інституційній системі ЄС: розширення повноважень Європейського Парламенту та Європейська громадянська ініціатива.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань за темою заняття.

Семінарське заняття 4.

Тема 5. Людська гідність як цінність Європейського Союзу

Питання для усного опитування та дискусії

1. Філософсько-правова еволюція поняття людської гідності та її закріплення в Загальній декларації прав людини 1948 р. та Міжнародних пактах.
2. Людська гідність як абсолютна цінність та джерело інших прав у Хартії основних прав ЄС (Стаття 1).
3. Захист людської гідності в системі Ради Європи: аналіз Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики ЄСПЛ.
4. Застосування концепту людської гідності у практиці Суду ЄС (біоетика, захист персональних даних, соціальні права та умови депортації).

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань за темою заняття.

Семінарське заняття 5.

Тема 6. Плюралізм як цінність у праві Європейського Союзу

Питання для усного опитування та дискусії

Плюралізм як філософська та правова категорія: поняття, ознаки та значення для відкритого суспільства.

1. Класифікація та форми вираження плюралізму:
 - Політичний плюралізм та багатопартійність;
 - Плюралізм ЗМІ та свобода вираження поглядів;
 - Культурний, релігійний та лінгвістичний плюралізм.
2. Євроінтеграційний вимір плюралізму: принцип «єдність у різноманітті» (*In varietate concordia*).
3. Правові інструменти ЄС щодо захисту плюралізму медіа та боротьби з монополізацією інформаційного простору.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань за темою заняття.

Семінарське заняття 6.

Тема 7. Солідарність як фундаментальна цінність Європейського Союзу

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття солідарності як етичної цінності, конституційного принципу та механізму інтеграції суспільства.
2. Нормативно-правова основа солідарності в установчих договорах ЄС та Хартії основних прав (Розділ IV «Солідарність»).
3. Прояви солідарності на міждержавному рівні: економічна, соціальна та територіальна згуртованість (Політика згуртування ЄС).
4. Мир та солідарність між народами. Механізми солідарності у сфері спільної зовнішньої політики та політики безпеки (включаючи підтримку України).
5. Принцип солідарності у визначенні правового статусу індивіда: соціальне забезпечення, захист прав працівників та охорона здоров'я.
6. Солідарність між поколіннями у контексті демографічних змін та сталого розвитку.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань за темою заняття.

Семінарське заняття 7.

Тема 8. Рівність і недискримінація як цінності права Європейського Союзу

Питання для усного опитування та дискусії

1. Загальновизнаний принцип заборони дискримінації в міжнародному праві та стаття 14 ЄКПЛ.
2. Категоріальний апарат антидискримінаційного права ЄС. Ознаки, за якими заборонено дискримінацію (ст. 21 Хартії основних прав).
3. Пряма дискримінація: поняття, критерії визначення та відсутність можливості загального виправдання.
4. Непряма дискримінація: сутність, тест на пропорційність та

	об'єктивне обґрунтування нейтральних на перший погляд правил. 5. Інші форми дискримінації: утиск (<i>harassment</i>), підбурювання до дискримінації, дискримінація за асоціацією. 6. Позитивні дії (<i>positive actions</i>) як інструмент досягнення фактичної рівності: правова природа та межі застосування за практикою Суду ЄС. <u>Аудиторна письмова робота</u> Виконання студентами тестових завдань за темою заняття. Семінарське заняття 8. Тема 9. Толерантність як правова цінність Європейського Союзу <u>Питання для усного опитування та дискусії</u> 1. Толерантність як правова і соціокультурна цінність: Декларація принципів толерантності ЮНЕСКО та європейський контекст. 2. Співвідношення понять: «нетерпимість», «мова ненависті» (<i>hate speech</i>) та «злочини на ґрунті ненависті» (<i>hate crimes</i>). 3. Стандарти Ради Європи у сфері протидії дискримінації та нетерпимості (Роль Європейської комісії проти расизму та нетерпимості — ECRI). 4. Баланс між свободою слова (ст. 10 ЄКПЛ) та заборонаю мови ненависті у практиці Європейського суду з прав людини. 5. Правові рамки та рамкові рішення ЄС щодо кримінально-правової протидії расизму та ксенофобії. <u>Аудиторна письмова робота</u> Виконання студентами тестових завдань за темою заняття. Семінарське заняття 9. Тема 10. Свобода, безпека та правосуддя як цінності Європейського Союзу <u>Питання для усного опитування та дискусії</u> 1. Триєдина концепція «Свобода, безпека та правосуддя» як інтегрована цінність та ціль розвитку ЄС. 2. Правова природа та структура Простору свободи, безпеки та правосуддя (ПСБП) після Лісабонського договору: ○ Прикордонний контроль, притулок та міграція; ○ Судове співробітництво у цивільних та кримінальних справах; ○ Поліцейське співробітництво (Европол). 3. Стандарти права на справедливий суд в європейському юридичному просторі: порівняльний аналіз ст. 6 ЄКПЛ та ст. 47 Хартії основних прав ЄС. 4. Складові елементи права на справедливий суд: незалежність і безсторонність суду, розумні строки, рівність сторін та право на ефективний засіб правового захисту. <u>Аудиторна письмова робота</u> Виконання студентами тестових завдань за темою заняття.
Самостійна робота студентів	Бали за самостійну роботу можна здобути такими шляхами: 1) виконати визначені викладачем завдання; 2) виконати індивідуальне завдання у формі науково-дослідної роботи на тему, погоджену із викладачем; 3) за результатами неформальної освіти.

	Самостійна робота передбачає виконання двох завдань. Кожне завдання оцінюється у 10 балів. Завдання 1. Компаративний аналіз (кейс-стаді): «Захист європейських цінностей та прав людини в практиці Суду ЄС та ЄСПЛ» Письмова аналітична доповідь (3-4 сторінки). Самостійно оберіть та проаналізуйте одне знакове рішення Суду справедливості ЄС або Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), у якому безпосередньо порушувалося питання захисту однієї чи кількох цінностей, вивчених у курсі (наприклад, <i>людська гідність, недискримінація, верховенство права або свобода вираження поглядів проти мови ненависті</i>). Узагальніть результати проведеного аналізу. Структура роботи: 1. Стислий виклад обставин справи - хто з ким судився і в чому полягала суть правового конфлікту. 2. Які саме статті Хартії ЄС чи ЄКПЛ застосував суд? 3. Власний критичний висновок. Завдання 2. Аналітична записка: «Скринінг готовності України до членства в ЄС у контексті дотримання Статті 2 Договору про ЄС» Необхідно обрати одну або дві цінності зі Статті 2 Договору про ЄС (на вибір: <i>Верховенство права, Демократія, Плюралізм медіа, Рівність/Гендерний баланс, Протидія толерантності/злочинам ненависті</i>) та оцінити поточний стан адаптації законодавства України до стандартів ЄС у цій сфері. Структура роботи: 1. Які реформи вже проведено в Україні (наприклад, у сфері судочинства для верховенства права чи медіареформи для плюралізму)? 2. Які зауваження досі має Європейська Комісія до України? Які реальні проблеми існують на практиці? 3. Формулювання 3-4 конкретних кроків (змін до законів, інституційних рішень), які Україна має здійснити для повного закриття цього треку.
--	---

Політика та контроль

Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття	Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/FtC24tq0). Перескладання лекції: виконання презентації по питаннях теми пропущеної лекції. Перескладання семінарського заняття: усне опитування по питаннях пропущеного семінару та проходження тестування.
Підсумковий контроль	Питання для підготовки до підсумкового контролю 1. Європа: цивілізаційний вимір. 2. Цінності Європейського Союзу: поняття, юридичне значення та їх закріплення в установчих договорах.

	3. Україна в європейському цивілізаційному просторі. 4. Концепція прав людини в праві ЄС. 5. Інституції, органи, агенції ЄС, діяльність яких спрямована на захист прав людини. Діяльність Єврообудсмена. 6. Хартія ЄС про основоположні права 2000 р.: структура та юридична сила. 7. Взаємодія права Європейського Союзу та права Ради Європи у сфері захисту прав людини. 8. Верховенство права як найважливіша цінність сучасної демократії. 9. Сутність та зміст концепції належного врядування 10. Європейські та міжнародні правові основи права на належне управління. 11. Перспективи впровадження права на належне управління в законодавстві України. 12. Демократія як цивілізаційний феномен: поширення в світі та виклики сучасності. 13. Виміри поняття "демократія". Роль громадянського суспільства. 14. Демократичні основи Європейського Союзу. 15. Поняття про людську гідність в міжнародних актах. 16. Людська гідність як цінність ЄС. 17. Захист гідності у праві Ради Європи. 18. Загальне поняття про плюралізм. 19. Види плюралізму. 20. Євроінтеграційний вимір плюралізму. 21. Нормативна основа солідарності в праві Європейського Союзу. 22. Поняття солідарності як цінності та принципу, що забезпечує існування суспільства. 23. Солідарність між державами-членами ЄС. 24. Мир і солідарність між народами як цінність ЄС. 25. Принцип солідарності і визначення правового статусу індивіда. 26. Солідарність між поколіннями. 27. Заборона дискримінації в міжнародному праві. 28. Види дискримінації. 29. Пряма дискримінація. 30. Непряма дискримінація. 31. Інші класифікації дискримінації. 32. Позитивні дії. 33. Поняття толерантності та його історичні витоки. 34. Поняття «злочин ненависті» і «мови ненависті». Поняття нетерпимості. 35. Протидія нетерпимості, «злочинам ненависті» і «мови ненависті» у праві Ради Європи та практиці Європейського суду з прав людини. 36. Свобода, безпека і справедливість як цінності ЄС. 37. Простір свободи, безпеки і правосуддя. 38. Право на справедливий суд.
Критерії оцінювання	Оцінювання здійснюється відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/FtC24tq0). Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

	<pre> graph TD A[Вивчення навчальної дисципліни] --> B[100 балів] B --> C[Очна денна, вечірня форма навчання] B --> D[Заочна дистанційна форма навчання] C --> E[до 10 балів за результатами навчання під час лекцій] E --> F[до 30 балів за результатами навчання під час семінарських практичних, лабораторних занять] F --> G[до 20 балів за результатами самостійної роботи] D --> H[до 5 балів за результатами навчання під час лекцій] H --> I[до 25 балів за результатами навчання під час семінарських практичних, лабораторних занять] I --> J[до 30 балів за результатами самостійної роботи] G --> K[до 40 балів за результатами складання семестрового контролю] J --> K </pre> Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі усного заліку. У випадку необхідності проведення заліку онлайн, він проводиться у формі тестування із застосуванням комп’ютерних технологій в режимі реального часу. За семестровий контроль, що проводиться у формі заліку студент може максимально одержати 40 балів. Шкала визначення кількості балів та критерії оцінювання знань студентів за результатами семестрового контролю, подана у табл. 4.7 підпункту 4.5.1 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права. Підсумовування балів за результатами вивчення навчальної дисципліни здійснюється як правило, на підставі результатів поточного контролю; Семестрова оцінка із залікової навчальної дисципліни (за умови, що здобувачем за поточний контроль накопичено 36 і більше балів) обчислюється за формулою: $\sum c = \text{Бпк} \cdot 100 / 60, \text{ де:}$ $\sum c$ – загальна кількість балів; Бпк – кількість балів, отриманих за поточний контроль. Здобувач освіти, який бажає отримати підсумковий бал вищий за розрахунковий (відповідно до зазначеної формули) із залікової навчальної дисципліни, має право скласти семестровий залік. У такому разі семестрова оцінка із залікової навчальної дисципліни обчислюється шляхом додавання накопичених здобувачем освіти балів з поточного та семестрового контролю. У разі отримання здобувачем вищої освіти на заліку підсумкової оцінки, що є нижчою ніж розрахункова, йому виставляється розрахункова оцінка
Можливість визнання результатів неформальної освіти	Результати неформальної освіти здобувача (участь у вебінарах, курсах, круглих столах, інших заходах за тематикою пов’язаною із вивченням навчальної дисципліни) можуть бути визнані у порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, здобутих шляхом

	неформальної та/або інформальної освіти (https://cutt.ly/Ee8mmyUb). Результати неформальної освіти здобувача можуть бути визнані шляхом повного або часткового зарахування балів за самостійну роботу.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету (https://surl.li/eqbt0y) Кодекс академічної доброчесності Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/5rMH6Rji). Положення про систему запобігання академічному плагіату в академічних та наукових текстах у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/8rMH7UJZ)
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (https://surl.li/xddcxm). Процедура звернення з апеляцією на результати підсумкового контролю передбачена п. 3.8.8 Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/FtC24tq0).
Зворотній зв'язок	1. Під час аудиторних занять, консультацій. 2. За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті. 3. На корпоративну електронну пошту alla_kiruk@univer.km.ua

РОЗРОБНИК

Доцент кафедри міжнародного та європейського права, доцент доктор філософії з права, доцент Алла КІРИК

СХВАЛЕНО

рішення кафедри міжнародного та європейського прав 17 червня 2026 року, протокол № 13.

Завідувач кафедри
міжнародного та європейського
права

Світлана ЛОЗІНСЬКА

Погоджено
Гарант освітньої програми

Сергій КРУШИНСЬКИЙ

Обліковий обсяг – 0,67 ум.др.арк.